

личинки та маса 12-добових мальків, встановлена гетерозисна перевага помісної молоді перед чистопорідним любінським рамчастим коропом та новим українським малолускатим коропом першого покоління селекції на 5-8%.

УДК 636.22/28.082

Л.В.ОЛЕШКО

СУЧАСНИЙ ГЕНЕТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ БУГАЇВ-ПЛІДНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ СИМЕНТАЛЬСЬКОЇ М'ЯСНОЇ ПОРОДИ, ЩО ФОРМУЄТЬСЯ

Інститут розведення і генетики тварин УААН

За даними Міжнародної Асоціації симентальської худоби її популяція складає більш ніж 41 мільйон тварин. Симентальська порода досить невибаглива до умов утримання. Ця порода характеризується високою плодовитістю, має спокійний норов, чудові материнські та молочні якості, що забезпечує довгий підсисний період для телят. Разом з тим для них є властиві легке отелення та висока збереженість потомства. Розведення сименталів є одним з економічно вигідних завдань.

У даний період на племпідприємствах країни накопичений великий запас спермопродукції, як вітчизняних так і імпортованих бугаїв. Тепер одним із головних завдань фундації української симентальської м'ясної породи повина бути оцінка та перевірка наявної та імпортованої спермопродукції, розробка оптимальних варіантів цієї оцінки. Перш за все, це стосується сперми імпортованих бугаїв-плідників. Обумовлено це тим, що сперма бугаїв надходить як правило з розвинутих аграрних країн, де існує високий рівень годівлі та утримання, які ми повністю забезпечувати сьогодні не зможемо. В таких випадках змінюється взаємодія генотип-середовище, що є недостатньо вивченим.

Імпортовані бугаї складають групу рекомендованих для використання у племінне ядро – потенціальних батьків батьків і батьків матерів.

Імпортовані бугаї здебільшого належать до 5-ти ліній канадської, 4-ох ліній – німецької та 2-ох ліній – американської селекції. Слід зазначити, що з числа імпортованих бугаїв найбільша кількість (10 ліній) належить до австрійських сименталів, з яких найбільше виділяється лінія Метца 529019743. Бугаї-плідники цього походження використовуються не тільки в м'ясному, але і в молочно-м'ясному скотарстві. Решта представлена 15-тю заводськими і генеалогічними лініями, з яких 4 монбельярдського походження – Браво 12571, Пірата 11695, Еко 14237 і Осеано 11594. З ухилом у бік молочно-м'ясного типу найбільша частка бугаїв віднесена до лінії Сигнала 4863 (16 гол.), Радоніса 838 та Воїна 8425 (по 10 голів). Серед тварин, оцінених за власною продуктивністю в 12-місячному віці варто відмітити представників канадської селекції. Їхня жива маса в рік складає 602 ± 50 кг, а середньодобовий приріст до річного віку – 1535 г на добу. Потомки бугаїв американської, австрійської та вітчизняної селекції за цими показниками суттєво не відрізнялися, в середньому в групі тварин жива маса складала 407 ± 54 кг, а приріст – 1049 ± 142 г/добу. Різниця між окремими групами була невірогідною. За оцін-

кою екстер'єру найбільш високий показник мали бугаї американського походження, їх бал за екстер'єром складав $93,1 \pm 3,7$. У бугаїв вітчизняної селекції цей показник був $90,5 \pm 2,3$, у німецьких – $92,5 \pm 2,8$, у австрійських – $91,7 \pm 3,0$ балів, різниця виявилася невірогідною.

Разом з цим слід зазначити, що тварини канадської селекції мали середній бал за генотипом $29,3 \pm 2,1$, тоді як у вітчизняних він був лише на рівні $20,5 \pm 1,9$ балів. Це показує, що використання імпорتنих бугаїв у вітчизняному скотарстві є ефективним.

Не дивлячись на отримані дані, в породотворчому процесі доцільно звернути більшу увагу на більш точну оцінку походження імпорتنих бугаїв, на оцінку за якістю потомства, для того, щоб співставляти ці показники і визначати величину взаємодії генотипу з середовищем. Це дасть можливість вибрати кращі лінії, що дають позитивні результати в нових умовах. Крім того, це дозволить розширити спектр показників оцінки з метою наступного поширеного використання прогнозуючої племінної цінності за кожним показником.

УДК 636.22/28.082

Г.І.ОНОПРИЧ

ОРГАНІЗАЦІЯ СЕЛЕКЦІЙНО-ПЛЕМІННОЇ РОБОТИ В ПОМІСНОМУ СТАДІ ЧОРНО-РЯБОЇ ПОРОДИ

Луганський інститут агропромислового виробництва УААН

Темпи росту продуктивності молочного стада значною мірою залежать від того, наскільки паратипічні фактори сприяють реалізації генетичного потенціалу, заради підвищення якого фахівці здійснюють схрещування з голштинськими плідниками і зазнають значні витрати на придбання сперми імпорتنих бугаїв.

При несприятливих умовах годівлі та утримання худоби селекційно-племінна робота в помісних стадах повинна враховувати також такі показники як тривалість господарського використання корів, стан відтворювальної функції, стійкість тварин до захворювань. Виділення зазначених ознак обумовлено їх впливом на економічну ефективність виробництва молока та на доцільність існування молочного стада, так як при рівні годівлі 40 ц к.од. на корову надій як чорно-рябих, так і червоних степових тварин знаходиться в межах 3200 – 3500 кг молока. При цьому червона степова порода має переваги за нижчезазначеними показниками: тривалість господарського використання – більше на 0,8 лактації, тривалість сервіс-періоду – менше на 36 днів, вихід телят на 100 корів – більше на 15%.

Для того, щоб чорно-рябе стадо в поточних економічних умовах не було збитковим, робота по підвищенню генетичного потенціалу не повинна виступати на перший план. Пошук найбільш ефективних варіантів підбору при консолідації помісного стада дослідного господарства інституту, в якому схрещування з голштинами відбувається впродовж 17 років, дозволяє зробити висновок, що переваги в процесі оцінки господарсько корисних ознак мають